

**Hallituksen esitys Eduskunnalle Kansainvälisen rikos-
tuomioistuimen ja Suomen välillä Kansainvälisen rikos-
tuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanosta tehdyn so-
pimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sen lainsäädännön
alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Kansainvälisen rikostuomioistuimen ja Suomen välillä Kansainvälisen rikostuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanosta tehdyn sopimuksen sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Sopimus perustuu Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön ratifiointin yhteydessä hyväksytylle ja rikostuomioistuimelle sittemmin annetulle ilmoitukselle, jonka mukaan Suomi suostuu ottamaan vastaan vankeusrangaistukseen tuomit-
tuja henkilöitä suorittamaan rangaistuksensa. Sopimuksella määritellään yksittäiseen täy-

täntöönpanopyyntöön liittyvät käytännön menettelytavat ja täsmennetään ne puitteet, joissa vankeusrangaistuksen täytäntöönpano tapahtuu.

Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun tuomioistuin on vastaanottanut Suomen ilmoituksen siitä, että sen valtiosäännön mukaiset edellytykset sopimuksen voimaantulolle on täytetty. Ehdotettu laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA	4
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	4
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	5
5 ASIAN VALMISTELU	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	6
1 Sopimuksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön	6
2 Lakiehdotuksen perustelut.....	13
3 Voimaantulo	13
4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys	13
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus	13
4.2 Käsittelyjärjestys	15
LAKIEHDOTUS	17
Kansainvälisen rikostuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanosta Kansainvälisen rikostuomioistuimen kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	17
SOPIMUSTEKSTI	18
(SUOMENNOS).....	18

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Kansainvälinen rikostuomioistuin (International Criminal Court, jäljempänä ICC tai *rikostuomioistuin*) perustettiin Roomassa 17 päivänä heinäkuuta 1998 hyväksytyllä ja 1 päivänä heinäkuuta 2002 voimaan tulleella Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännöllä (SopS 55 ja 56/2002). ICC:n toimivaltaan kuuluvat joukkotuhonta, rikokset ihmisyyttä vastaan ja sotarikokset. Perussäännön mukaan tuomioistuin on lisäksi toimivaltainen käsittelemään hyökkäysrikosta, jonka määritelmästä ja jota koskevan toimivallan käytön edellytyksistä sovittiin kesäkuussa Kampalassa, Ugandassa, järjestetyssä Rooman perussäännön tarkistuskonferenssissa. Hyökkäysrikostuomivallan käytön alkamisajankohdasta päätetään kuitenkin erikseen aikaisintaan vuonna 2017. Rooman perussäännön 17 artiklaan sisältyvän toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ICC ei voi ottaa käsiteltäväkseen oikeustapauksia, jotka ovat jo käsiteltävinä tai jotka on käsitelty toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa. Poikkeuksen muodostavat tapaukset, joissa valtio on haluton tai kyvytön tutkimaan tai syyttämään tehokkaasti.

Oikeuskäsittelyn voi saattaa vireille Rooman perussäännön sopimusvaltio, ICC:n syyttäjä tai Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) turvallisuusneuvosto. Viimeksi mainitussa tapauksessa toimivallan käyttö ei edellytä asianomaisten valtioiden suostumusta. Muutoin toimivallan käytön edellytyksenä on, että epäilty rikos on tapahtunut sopimusvaltion alueella tai siitä epäillään sopimusvaltion kansalaista. ICC voi tuomita vain luonnollisia henkilöitä. Perussääntöä sovelletaan samalla tavalla kaikkiin henkilöihin heidän virallisesta asemastaan riippumatta.

Rikostuomioistuimen käsiteltävänä on tällä hetkellä kaikkiaan viisi tilannetta. Ugandan, Kongon demokraattisen tasavallan ja Keski-Afrikan tasavallan osalta kyseiset sopimusvaltiot ovat itse pyytäneet tutkintaa. Darfurin tilanne (Sudan) on tullut tuomioistuimen käsiteltäväksi YK:n turvallisuusneuvoston aloitteesta. Ensimmäinen syyttäjän aloitteesta

käynnistynyt tutkinta koskee Keniaa. Tuomioistuimen ensimmäinen oikeudenkäynti käynnistyi vuoden 2009 alussa ja toinen, kahta syytettyä koskeva oikeudenkäynti alkoi marraskuussa 2009. Tuomioistuimen hallussa olevan neljännen syytetyn oikeudenkäynti alkoi marraskuussa 2010 ja kahteen vapaaehtoisesti tuomioistuimen eteen saapuneeseen epäiltyyn kohdistuvien syytteiden vahvistamista koskevan käsittelyn on tarkoitus alkaa joulukuussa 2010. Viides epäilty on vastikään pidätetty.

Rooman perussäännön 77 artiklan mukaan sovellettavia rangaistuksia ovat määräaikaisten vankeusrangaistus, jonka pituus on korkeintaan 30 vuotta, tai elinkautinen vankeusrangaistus. Vankeusrangaistuksen lisäksi rikostuomioistuin voi määrätä sakon tai rikoksella suoraan tai välillisesti saadun hyödyn, omaisuuden ja varojen menettämisen. Perussäännön 10 osassa määrätään täytäntöpanosta. Perussäännön 103 artiklan 1 kappaleen a kohdan mukaan vankeusrangaistus suoritetaan valtiossa, jonka tuomioistuin on valinnut sellaisten valtioiden luettelosta, jotka ovat ilmoittaneet tuomioistuimelle halukuudesta ottaa vastaan tuomittuja henkilöitä. Saman kappaleen b kohdan mukaan valtio voi asettaa vastaanottamiselle tuomioistuimen kanssa sovittuja ja perussäännön 10 osan mukaisia ehtoja ilmoittaessaan halukuudesta ottaa vastaan tuomittuja henkilöitä. Rooman perussäännön hyväksyneen diplomaattikonferenssin jälkeen 1999–2002 kokoontuneessa valmistelevalle toimikunnassa laadittujen ja sopimusvaltioiden kokouksen 1. istunnossa 9 päivänä syyskuuta 2002 konsensuksella hyväksytyjen Kansainvälisen rikostuomioistuimen oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen (ICC-ASP/1/3) 200 säännön mukaan tuomioistuin voi tehdä valtioiden kanssa kahdenvälisiä järjestelyjä luodakseen Rooman perussäännön mukaiset puitteet tuomioistuimen tuomitsemien henkilöiden vastaanottamiselle.

Rooman perussääntöön on tähän mennessä sitoutunut 114 valtiota. Suomi ratifioi perussäännön 29 päivänä joulukuuta 2000 ja perussääntö tuli Suomen osalta voimaan 1 päi-

vänä heinäkuuta 2002. Eduskunta hyväksyi Rooman perussäännön hyväksymisen yhteydessä hallituksen esitykseen (HE 161/2000 vp – EV 213/2000 vp) sisältyneen ponnen siitä, että Suomi suostuu ottamaan vastaan vankeusrangaistukseen tuomittuja henkilöitä suorittamaan rangaistuksensa Suomessa perussäännön 103 artiklan 1 kappaleen b kohdan perusteella ilmoitettavin ehdoin. Eduskunta hyväksyi samalla myös lain perussäännön lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja perussäännön soveltamisesta (1284/2000). Lain 7 §:n mukaan Kansainvälisen rikostuomioistuimen määräämä vapaudenmenetystä tarkoittava seuraamus on tuomioistuimen pyynnöstä pantava täytäntöön Suomessa siten kuin kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetussa laissa (21/1987) säädetään, kuitenkin siten, että seuraamuksen täytäntöönpanoon ei sovelleta, mitä lain 3 §:ssä säädetään täytäntöönpanon edellytyksistä. Vankeusrangaistus voitaisiin siis panna täytäntöön Suomessa, vaikka tuomittu ei olisi Suomen kansalainen tai hänellä ei olisi kotipaikkaa Suomessa taikka hän ei olisi suostunut täytäntöönpanoon Suomessa. Suomi ei siten ole asettanut täytäntöönpanolle erityisiä ehtoja. Valtiolla ei kuitenkaan ole yksittäistapauksessa sitovaa velvollisuutta ottaa vastaan tuomittua. Rooman perussäännön 103 artiklan 1 kappaleen c kohdan mukaan tiettyä tapausta varten valittu valtio ilmoittaa rikostuomioistuimelle viipymättä, hyväksyykö se tuomioistuimen valinnan. Tasavallan presidentti päätti ilmoituksen antamisesta perussäännön ratifioinnin yhteydessä ja ilmoitus annettiin rikostuomioistuimelle kesäkuussa 2003 tuomioistuimen kirjaajan aloitettua toimintansa.

Ilmoituksen halukkuudesta tuomioiden täytäntöönpanoon ovat antaneet useat sopimusvaltiot. Sopimuksen tuomioiden täytäntöönpanoon liittyvistä menettelytavoista tuomioistuimen kanssa ovat tähän mennessä tehneet Itävalta ja Iso-Britannia sekä Belgia, Tanska ja Suomi, joista kolme viimeksi mainittua allekirjoitti sopimuksensa Rooman perussäännön tarkistuskonferenssin yhteydessä 1 päivänä kesäkuuta 2010.

Suomen YK-politiikan painopisteisiin kuuluu kaikkein vakavimpien kansainvälisten ri-

kosten rankaisemattomuuden vähentäminen. Suomi on tehnyt rikostuomioistuimen kanssa myös sopimuksen tuomioistuimen oikeudenkäynneissä kuultavina olleiden tai kuultavaksi tulevien todistajien ja heidän läheistensä sijoittamisesta Suomen alueelle (SopS 4 ja 5/2006). Rooman perussäännöstä johtuvan maksuosuutensa lisäksi Suomi on antanut rikostuomioistuimelle myös vapaaehtoista taloudellista tukea.

2 Nykytila

Tuomioiden täytäntöönpanosta Suomi on aikaisemmin tehnyt sopimuksen entisen Jugoslavian alueella tehtyjä rikoksia käsittelevän kansainvälisen sotarikostuomioistuimen (International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia, jäljempänä *ICTY* tai *sotarikostuomioistuin*) kanssa (SopS 27/1997). Sotarikostuomioistuimen määräämien vankeusrangaistusten täytäntöönpanosta Suomessa säädetään laissa entisen Jugoslavian alueella tehtyjä rikoksia käsittelevän sotarikostuomioistuimen toimivallasta ja tuomioistuimelle annettavasta oikeusavusta (12/1994). Lisäksi Suomi on tehnyt Sierra Leonen erityistuomioistuimen kanssa sopimuksen erityistuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanosta (SopS 79 ja 80/2009). Myös *ICTY*:n tai Sierra Leonen erityistuomioistuimen määräämä vapaudenmenetystä tarkoittava seuraamus pannaan Suomessa täytäntöön siten kuin kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään. Suomessa on *ICTY*:n kanssa tehdyn sopimuksen nojalla pantu täytäntöön joitakin sotarikostuomioistuimen määräämiä vankeusrangaistuksia.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on Kansainvälisen rikostuomioistuimen ja Suomen välillä Kansainvälisen rikostuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanosta tehdyn sopimuksen hyväksyminen. Tuomioistuimen määräämien vankeusrangaistusten täytäntöönpanoon osallistuminen edistäisi osaltaan Suomen YK-

politiikan painopisteisiin kuuluvaa kaikkein vakavimpien rikosten rankaisemattomuuden vähentämistä. Esitys sisältää myös ehdotuksen laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

4 Esityksen vaikutukset

Vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon suomalaisessa vankilassa arvioidaan maksavan laskennallisesti noin 55 000 euroa vankia kohden vuodessa. Koska Suomessa täytäntöön pantavien vankeusrangaistusten lukumäärä tulisi jäämään pieneksi sen vuoksi, että rikostuomioistuimen määräämät vankeusrangaistukset on tarkoitus panna täytäntöön useammassa valtiossa, sopimuksen velvoitteista aiheutuvien kokonaiskustannusten arvioidaan jäävän kohtuullisiksi.

Esityksellä ei ole vaikutusta viranomaisten menettelytapoihin eikä se vaikuta viranomaisten keskinäisiin toimivaltasuhteisiin tai valtion ja kuntien väliseen tehtävänjakoon.

Esityksellä ei ole ympäristö- tai sosiaalisia vaikutuksia. Sopimuksella ei arvioida olevan suoranaisia sukupuolivaikutuksia huolimatta siitä, että kansainvälisten rikostuomioistuinten vankeusrangaistukseen tuomitsemat henkilöt ovat tähän mennessä pääosin olleet miehiä.

5 Asian valmistelu

Rikostuomioistuin toimitti Suomelle vuonna 2005 tuomioiden täytäntöönpanoa koskevan sopimusluonnoksen. Mallisopimus pohjautui suureksi osaksi yhtäältä Rooman perussäännön määräyksiin ja toisaalta oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskeviin rikostuomioistuimen sääntöihin. Tuomioistuimen ehdottamaan sopimusluonnokseen on lausuntokierrosten ja oikeusministeriön ja Rikosseuraamuslaitoksen kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta tehty joitakin täsmennyksiä. Valmistelussa on pyritty huomioimaan ICTY:n määräämien vankeusrangaistusten täytäntöönpanosta Suomessa saadut kokemukset samoin kuin ICTY:n ja Sierra Leonen erityistuomioistuimen kanssa tuomioiden täytäntöönpanosta tehdyt sopimukset.

Sopimuksen sisällöstä ja sopimuksen allekirjoittamisesta pyydettiin lausuntoja oikeusministeriöltä, Rikosseuraamuslaitokselta, sisäasiainministeriöltä ja suojelupoliisilta. Sopimus allekirjoitettiin Kampalassa, Ugandassa, 1 päivänä kesäkuuta 2010.

Hallituksen esitys on laadittu ulkoasiainministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, Rikosseuraamuslaitokselta, sisäasiainministeriöltä ja suojelupoliisilta. Lausunnoissa esitetyt näkemykset on otettu huomioon esitystä viimeisteltäessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Sopimuksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön

1 artikla. *Sopimuksen tarkoitus ja soveltamisala.* Artiklan mukaan sopimuksella säännellään asioita, jotka liittyvät Kansainvälisen rikostuomioistuimen määräämien rangaistusten täytäntöönpanoon Suomen tarjoamissa vankiloissa tai johtuvat tästä täytäntöönpanosta.

2 artikla. *Menettely.* Artiklassa määrätään täytäntöönpanopyyntöä koskevasta menettelystä. Ilmoittaessaan Suomelle valinneensa Suomen panemaan täytäntöön yksittäisessä asiassa määrätyn rangaistuksen tuomioistuimen puheenjohtajisto toimittaa Suomelle muun muassa oikeaksi todistetut jäljennökset tuomioistuimen hallussa olevista tuomitun henkilöllisyysasiakirjoista, jäljennöksen lainvoimaisesta tuomiosta ja määrättyä rangaistusta koskevat tiedot, mukaan lukien rangaistuksen kesto, alkamispäivä, mahdollinen tutkintavankeus ja jäljellä oleva rangaistusaika. Tarpeen vaatiessa ja sen jälkeen, kun puheenjohtajisto on kuullut tuomitun mielipiteet asiasta, pyynnön yhteydessä toimitetaan myös mahdollisesti tarvittavat tiedot tuomitun terveydentilasta, mukaan lukien häntä koskevat lääkärinlausunnot ja psykologiset lausunnot, suositukset hänen jatkohoidostaan sekä mahdolliset muut tiedot, joilla on merkitystä rangaistuksen täytäntöönpanon kannalta. Luettelo perustuu pitkälti oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 204 sääntöön.

Täytäntöönpanopyyntö välitetään toimivaltaisille viranomaisille Suomessa ja nämä tekevät viipymättä kansallisen lainsäädännön mukaisesti päätöksen, hyväksyvätkö ne tuomioistuimen tekemän valinnan. Päätöksestä ilmoitetaan puheenjohtajistolle.

Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja perussäännön soveltamisesta annetun lain 7 §:n mukaan rikostuomioistuimen määräämä vapaudenmenetystä tarkoittava seuraamus pannaan Suomessa täytäntöön siten kuin kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetussa laissa säädetään. Seuraa-

muksen täytäntöönpanoon ei sovelleta, mitä täytäntöönpanon edellytyksistä säädetään kyseisen lain 3 §:ssä. Vapausrangaistus voitaisiin siten panna täytäntöön Suomessa, vaikka tuomittu ei olisi Suomen kansalainen tai hänellä ei olisi kotipaikkaa Suomessa taikka hän ei olisi suostunut täytäntöönpanoon Suomessa. Täytäntöönpano määrättäisiin tapahtuvaksi antamalla tarpeelliset määräykset täytäntöönpanosta siten kuin lain 7 §:ssä säädetään. Täytäntöönpanosta päättää Suomessa oikeusministeriö. Suomen viranomaisilla on mahdollisuus harkita kussakin yksittäisessä tapauksessa erikseen, voidaanko pyynnössä tarkoitettuun täytäntöönpanoon suostua. Harkinnassa otettaisiin huomioon muun muassa rikostuomioistuimen määräämän vankeusrangaistuksen pituus. Ennen ratkaisun tekemistä olisi perusteltua kuulla myös esimerkiksi suojelupoliisia lausunnonantajana. Myönteinen ratkaisu tulisi saattaa tiedoksi myös Maahanmuuttovirastolle.

Artiklan 4 kappaleen mukaan Suomi voi milloin tahansa ilmoittaa rikostuomioistuimen kirjaajalle vetäytyvänsä niiden valtioiden luettelosta, jotka ovat ilmoittaneet halukkuudestaan ottaa vastaan tuomittuja. Määräys vastaa oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 200 säännön 4 kappaletta. Artiklan 4 kappaleen mukaan Suomi voi lisäksi milloin tahansa ilmoittaa tuomittujen vastaanottamista koskevista ehdoista. Asetettavat ehdot sekä niiden myöhemmät muutokset tai lisäykset edellyttävät rikostuomioistuimen puheenjohtajiston vahvistamista. Vetäytyminen täytäntöönpanovaltioiden luettelosta tai uudet tai muutetut ehdot eivät kuitenkaan vaikuta Suomen jo aikaisemmin vastaanottamien henkilöiden rangaistusten täytäntöönpanoon.

3 artikla. *Tuomittujen siirtäminen.* Artiklan mukaan kirjaaja suorittaa Suomen toimivaltaisten viranomaisten kanssa neuvotellen tarvittavat järjestelyt tuomitun siirtämiseksi asianmukaisesti tuomioistuimesta Suomen alueelle. Määräys vastaa oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 206 säännön 3 kappaletta.

Käytännössä järjestelyistä huolehtisivat Suomessa vankeinhoitoviranomaiset poliisin antaessa tarvittaessa virka-apua.

4 artikla. *Täytäntöönpano.* Artiklan 1 kappale perustuu Rooman perussäännön 105 artiklan 1 kappaleeseen. Rikostuomioistuimen määräämä vankeusrangaistus sitoo Suomea, eikä Suomi saa muuttaa rangaistusta missään tapauksessa. Sopimuksen 11 artiklassa määrätään, että vain rikostuomioistuimella on oikeus päättää valitusta ja ylimääräistä muutoksenhakua koskevasta hakemuksesta ja vain tuomioistuimella on oikeus päättää rangaistuksen lyhentämisestä. Suomi ei saa vapauttaa tuomittua ennen rikostuomioistuimen määräämän rangaistusajan päättymistä.

Kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain (21/1987) lailla 912/2009 muutetun 14 §:n 1 momentin mukaan kansainvälisten rikostuomioistuinten määräämien rangaistusten täytäntöönpanoon ei sovelleta rikoslain 2 c luvun 2 §:n säännöksiä vankeuden pituudesta, mainitun luvun 4 §:n säännöksiä vankeusrangaistusten yhteenlaskemisesta, mainitun luvun 5–14 §:n säännöksiä ehdonalaisesta vapauttamisesta eikä vankeuslain (767/2005) 21 luvun säännöksiä vangin vapauttamisesta.

Vankeusrangaistusta Suomessa täytäntöön pantaessa otettaisiin vähennyksenä huomioon se aika, jonka tuomittu on jo ennen Suomeen siirtämistä ollut vapautensa menettäneenä tuomion perustana olleisiin syytteisiin liittyen.

Artiklan 2 kappaleen mukaan rikostuomioistuin valvoo vankeusrangaistusten täytäntöönpanoa, jonka tulee vastata laajalti hyväksytyjä kansainvälisiä vankien kohtelua koskevia määräyksiä. Vastaava edellytys sisältyy myös Rooman perussäännön 106 artiklan 1 kappaleeseen. Täytäntöönpanon valvontaa koskevia määräyksiä sisältyy sopimuksen 5–8 artiklaan.

Artiklan 3 ja 4 kappaleessa määrätään Suomessa rangaistustaan suorittavan tuomitun väliaikaisesta siirtämisestä tuomioistuimeen. Oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 193 säännön mukaisesti rikostuomioistuin voi määrätä tuomitun olemaan läsnä oikeudenkäynnissä esimerkiksi todistajanlausunnon antamista varten. Artiklan 3 kappaleen mukaan tuomittu siirretään väliaikaisesti tuomioistuimeen sillä ehdolla, että hänet palautetaan Suomeen tuomioistuimen määräämässä ajassa. Väliai-

kaisen siirron kesto vähennetään Suomessa suoritettavasta kokonaisrangaistusajasta. Artiklan 4 kappaleen mukaan kirjaaja suorittaa Suomen toimivaltaisten viranomaisten kanssa neuvotellen tarvittavat järjestelyt tuomitun siirtämiseksi Suomesta tuomioistuimeen ja takaisin Suomeen.

5 artikla. *Täytäntöönpanon valvonta.* Artikla vastaa oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 211 säännön 1 kappaleen ja siinä määrätään täytäntöönpanon valvontaa koskevista tuomioistuimen puheenjohtajiston toimivaltuuksista. Puheenjohtajisto voi tarvittaessa pyytää Suomelta tietoja, raportteja tai asiantuntijalausuntoja. Puheenjohtajisto voi myös nimetä tuomarin tai tuomioistuimen henkilöstön jäsenen vastaamaan, Suomelle asiasta ilmoitettuaan, tuomitun tapaamisesta ja hänen mielipiteidensä kuulemisesta Suomen viranomaisten olematta läsnä ja varata Suomelle tilaisuuden esittää huomautuksensa tuomitun tällaisessa tapaamisessa esittämistä mielipiteistä.

Rooman perussäännön 100 artiklan 1 kappaleen c ja d kohdan ja oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 208 säännön 2 kappaleen mukaan rikostuomioistuin vastaa muun muassa tuomareiden ja kaikkien tuomioistuimen elinten henkilökunnan matka- ja ylläpitokustannuksista samoin kuin pyytämiensä asiantuntijalausuntojen ja raporttien aiheuttamista kustannuksista.

6 artikla. *Vankeusolosuhteet.* Artiklan 1 kappaleessa määrätään Rooman perussäännön 106 artiklan 2 kappaleen mukaisesti, että vankeusolosuhteet ovat Suomen lainsäädännön mukaiset ja että niiden on vastattava laajalti hyväksytyjä kansainvälisiä vankien kohtelua koskevia vaatimuksia. Vankeusolosuhteet eivät saa missään tapauksessa poiketa niistä, joita sovelletaan Suomessa vastaavista rikoksista tuomittuihin vankeihin.

Täytäntöön pantavan vankeusrangaistuksen aikana tehdyistä Suomen lainsäädännön vastaisista teoista, kuten karkaamisesta tai huumerikoksista, rangaistaisiin siten voimassa olevien säännösten mukaisesti. Mahdollisen vankeusrangaistuksen täytäntöönpano aloitettaisiin pääsääntöisesti sen jälkeen, kun rikostuomioistuimen määräämän vankeusrangaistuksen täytäntöönpano on päättynyt.

Artiklan 2 kappaleessa määrätään Rooman perussäännön 103 artiklan 2 kappaleen a ja b kohdan mukaisesti, että Suomen tulee ilmoittaa puheenjohtajistolle vähintään 45 vuorokautta etukäteen tiedossa olevista tai ennakoitavista olosuhteista, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa vankeusrangaistuksen ehtoihin tai kestoon. Tällaisia seikkoja voisivat olla esimerkiksi tuomitun tekemä uusi rikos tai vankeuslain 10 luvun 3 §:ssä tarkoitettu tuomitun vakava sairastuminen. Jos puheenjohtajisto ei voi hyväksyä edellä mainittuja olosuhteita, se ilmoittaa tästä Suomelle ja siirtää tuomitun toiseen valtioon.

Jos tuomittu voi Suomen kansallisen lainsäädännön mukaan olla oikeutettu vankilatoimintaan tai etuuteen, johon voi liittyä vankilan ulkopuolista toimintaa, Suomi ilmoittaa artiklan 3 kappaleen mukaan asiasta puheenjohtajistolle ja välittää tälle mahdolliset muut asiaankuuluvat tiedot ja havainnot, jotta rikostuomioistuin voi harjoittaa valvontatehtäväänsä. Määräys vastaa oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 211 säännön 2 kappaletta.

7 artikla. Tarkastukset. Artiklan mukaan Suomen viranomaiset sallivat Punaisen Ristin kansainvälisen komitean (International Committee of the Red Cross, ICRC) tarkastaa vankeusolosuhteita ja tuomittujen kohtelua. Komitea päättää tarkastusten ajankohdasta.

Komitea antaa luottamuksellisen raportin Suomelle ja puheenjohtajistolle, jotka neuvottelevat raportin sisältämistä havainnoista. Puheenjohtajisto voi sen jälkeen pyytää Suomea raportoimaan mahdollisista vankeusolosuhteiden muutoksista, joita on tehty komitean ehdotusten mukaisesti.

Sopimusmääräyksellä ei ole tarkoitus sulkea pois muiden toimivaltaisten kansainvälisten tahojen oikeutta tarkastaa vankeusoloja Suomessa. Kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen estämiseksi tehdyllä eurooppalaisella yleissopimuksella (SopS 16 ja 17/1991) perustettiin komitea, jonka tehtävänä on yleissopimuksen 1 artiklan mukaan tutkia vapaudenriiston kohteeksi joutuneiden henkilöiden kohtelua tekemällä käyntejä sopimusvaltioissa. Suomi on myös vuonna 2003 allekirjoittanut kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vas-

taisen yleissopimuksen (SopS 59 ja 60/1989) valinnaisen pöytäkirjan, jolla perustettu kidutuksen vastaisen komitean alakomitea vieraillee sopimusvaltioiden lainkäyttövaltaan kuuluvissa paikoissa, joissa pidetään tai voidaan pitää vapaudenriiston kohteeksi joutuneita henkilöitä. Rikostuomioistuimen kanssa tehdyssä sopimuksessa tarkoitettuun tarkastusoikeuteen rinnastettavissa olevan Punaisen Ristin kansainvälisen komitean edustajien oikeuden tarkastaa sotavankien olosuhteet katsotaan perustuvan vuoden 1949 Geneven sopimukseen (SopS 7 ja 8/1955) ja niiden lisäpöytäkirjoihin vuodelta 1977 (SopS 81 ja 82/1980).

8 artikla. Yhteydenpito. Artiklassa määrätään Rooman perussäännön 106 artiklan 3 kappaleen mukaisesti, että tuomitun ja rikostuomioistuimen välistä yhteydenpitoa ei estetä ja että se on luottamuksellista.

Vankeuslain 12 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan vangin ja vankilan tai sen henkilökunnan toimintaa valvovan viranomaisen tai ihmisoikeuksien toteutumista valvovan toimielimen, jolle vangilla on kansainvälisten sopimusten mukaan valitus- tai kantelu-oikeus, välistä kirjeenvaihtoa ei saa tarkastaa eikä lukea. Saman lain 12 luvun 7 §:n 4 momentin mukaan vangin ja 3 §:ssä tarkoitettua valvontaviranomaisen välistä puhelua ei myöskään saa kuunnella eikä tallentaa.

9 artikla. Ne bis in idem. Artiklassa määrätään, että tuomittua ei saa syyttää uudelleen suomalaisessa tuomioistuimessa toiminnasta, johon perustuvan rikossyytteen osalta Kansainvälinen rikostuomioistuin on aiemmin tuominnut tai vapauttanut hänet. Kielto on vahvempi kuin Rooman perussäännön 20 artiklan 2 kappaleen määräys, jonka mukaan ketään ei saateta toisen tuomioistuimen eteen Rooman perussäännön 5 artiklassa tarkoitusta rikoksesta, josta rikostuomioistuin on jo tuominnut tai vapauttanut kyseisen henkilön.

10 artikla. Erityissääntö. Artikla koskee sellaista tuomitun toimintaa, johon hän on syyllistynyt ennen kuin hänet siirrettiin Suomen alueelle tuomion täytäntöönpanoa varten. Artiklan 1 kappaleessa määrätään, että tuomittua ei aseteta syytteen, rangaista tai luovuteta rikoksen johdosta kolmanteen valtioon ilman puheenjohtajiston Suomen pyynnöstä antamaa hyväksyntää. Artiklan 7 kappaleen mukaan 1 kappaletta ei kuitenkaan

enää sovelleta, jos tuomittu sen jälkeen, kun rikostuomioistuimen määräämän rangaistuksen täytäntöönpano on päättynyt, pysyy vapaaehtoisesti yli 30 vuorokautta Suomen alueella tai palaa Suomen alueelle lähdettyään sieltä. Artiklan 1 ja 7 kappaleen määräykset perustuvat Rooman perussäännön 108 artiklan 1 ja 3 kappaleeseen.

Artiklan 2 kappaleessa määrätään niistä asiakirjoista, jotka Suomen on toimitettava puheenjohtajistolle, jos tuomittu aiotaan asettaa syytteeseen tai hänelle annettu tuomio aiotaan panna täytäntöön Suomessa. Artiklan 3 kappaleen mukaan Suomi välittää puheenjohtajistolle kokonaisuudessaan kolmannen valtion esittämän pyynnön, joka koskee tuomituksen luovuttamista rikoksen johdosta. Sopimuksen 17 artiklan 1 kappaleen d kohta edellyttää, että myös luovuttamispyynnön mukana toimitetaan 10 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettujen asiakirjat. Pyyntöön liitetään myös pöytäkirja tuomitun mielipiteistä, jotka hän on ilmaissut sen jälkeen, kun hänelle on annettu riittävät tiedot luovutuspyynnöstä. Puheenjohtajisto voi 4 kappaleen mukaan pyytää asiakirjaa tai lisätietoja Suomelta tai kolmannelta valtiolta, joka pyytää luovutusta rikoksen johdosta. Puheenjohtajisto tekee 5 kappaleen mukaan päätöksensä mahdollisimman pian, ja päätös annetaan tiedoksi Suomelle ja, tapauksen mukaan, kolmannelle valtiolle. Jos pyyntö koskee tuomion täytäntöönpanoa, tuomittu voi suorittaa rangaistuksen Suomessa tai hänet voidaan luovuttaa rikoksen johdosta kolmanteen valtioon vasta, kun rikostuomioistuimen määräämän vankeusrangaistuksen täytäntöönpano on päättynyt.

Artiklan 6 kappaleen mukaan puheenjohtajisto voi sallia tuomitun väliaikaisen luovuttamisen rikoksen johdosta kolmanteen valtioon syytteeseen asetettavaksi ainoastaan, jos se on saanut riittäväksi katsomansa takeet siitä, että tuomittu pidetään vangittuna kolmannessa valtiossa ja siirretään takaisin Suomeen syytetoimien jälkeen.

Artiklan 2–6 kappaleen määräykset vastaavat oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 214 säännön 1–3 kappaleita ja 215 sääntöä.

11 artikla. *Valitus, ylimääräinen muutoksenhaku ja rangaistuksen lyhentäminen.* Artiklan 1 kappaleessa määrätään Rooman perussäännön 105 artiklan 2 kappaleen mukai-

sesti, että ainoastaan rikostuomioistuimella on oikeus päättää valitusta ja ylimääräistä muutoksenhakua koskevasta hakemuksesta. Suomi ei estä tuomittua tekemästä tällaista hakemusta.

Artiklan 2 kappaleessa määrätään Rooman perussäännön 110 artiklan 1 kappaleen mukaisesti, että Suomi ei vapauta tuomittua ennen tuomioistuimen määräämän rangaistusajan päättymistä.

Artiklan 3 kappaleessa määrätään Rooman perussäännön 110 artiklan 2 kappaleen mukaisesti, että ainoastaan rikostuomioistuimella on oikeus päättää rangaistuksen lyhentämisestä. Perussäännön 110 artiklan 3 kappaleen mukaan rikostuomioistuin ottaa rangaistuksen uudelleen käsiteltäväksi päättääkseen, tulisiko sitä lyhentää, kun tuomittu on suorittanut kaksi kolmasosaa rangaistuksestaan tai 25 vuotta elinkautisesta rangaistuksesta. Tätä aikaisemmin uudelleenkäsitelyä ei suoriteta. Mainittu artikla ja oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 223 sääntö sisältävät määräykset niistä perusteista, joiden nojalla rikostuomioistuin voi lyhentää rangaistusta. Rangaistuksen lyhentäminen ei edellytä täytäntöönpanovaltion aloitetta.

Kuten edellä 4 artiklan 1 kappaleen yhteydessä on selostettu, kansainvälisten rikostuomioistuinten määräämien rangaistusten täytäntöönpanoon ei sovelleta rikoslain 2 c lukuun sisältyviä säännöksiä muun muassa ehdonalaisesta vapauttamisesta. Kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain 14 §:n 1 momentin mukaan kansainvälisten rikostuomioistuinten määräämiin rangaistuksiin tuomitut vangit voidaan päästää ehdonalaiseen vapauteen vain toimivaltaisen tahon suostumuksella. Oikeusministeriö tekee kyseiselle taholle esityksen ehdonalaiseen vapauteen päästämisestä noudattaen soveltuvin osin rikoslain 2 c luvun 5 §:n 2 momentin säännöksiä ehdonalaiseen vapauteen päästämiseen vaikuttavista seikoista. Kansainvälisen rikostuomioistuimen määräämien rangaistusten osalta tällaisen esityksen tekeminen ei Rooman perussäännön määräykset huomioon ottaen ole tarkoituksenmukaista, ennen kuin rangaistuksesta tulee suoritetuksi kaksi kolmasosaa.

12 artikla. *Karkaaminen.* Artiklan 1 kappaleen mukaan Suomi ilmoittaa tuomitun

karkaamisesta mahdollisimman pian kirjaajalle. Myös luvatonta poistumista avolaitoksesta ja poistumisluvalta palaamatta jäämistä pidettäisiin tässä artiklassa tarkoitettuna karkaamisena. Käytännössä ilmoituksen antamisesta huolehtiminen olisi vankeinhoitoviranomaisten vastuulla.

Artiklan 2 kappale perustuu Rooman perussäännön 111 artiklaan. Jos tuomittu henkilö karkaa vankilasta ja pakenee Suomen alueelta, Suomi voi puheenjohtajiston kanssa neuvoteltuaan pyytää kyseisen henkilön luovuttamista olemassa olevien kahdenvälisten tai monenvälisten järjestelyjen mukaisesti valtiosta, jossa hänet tavataan, tai pyytää puheenjohtajistoa pyytämään tuomitun luovuttamista Rooman perussäännön 9 osan määräysten mukaisesti.

Artiklan 3 kappaleen mukaan Suomi ilmoittaa kirjallisesti kirjaajalle, jos valtio, jossa tuomittu tavataan, suostuu luovuttamaan hänet Suomeen. Tuomittu luovutetaan Suomeen mahdollisimman pian ja tarvittaessa kirjaajan kanssa neuvotellen. Oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 225 säännön 2 kappaleen mukaan kirjaaja avustaa tarvittaessa esimerkiksi kauttakulkuvaltioiden mahdollisesti edellyttämien suostumusten saamiseksi ja rikostuomioistuin vastaa luovuttamiseen liittyvistä kustannuksista, jos mikään valtio ei ota vastatakseen niistä.

Artiklan 4 kappaleen mukaan rikostuomioistuin siirtää tuomitun Suomeen, jos hänet luovutetaan tuomioistuimelle. Puheenjohtajisto voi kuitenkin omasta aloitteestaan tai syyttäjän tai Suomen pyynnöstä valita täytäntöönpanovaltioksi toisen valtion.

Artiklan 5 kappaleen mukaan tuomitun jäljellä olevasta rangaistusajasta vähennetään koko se aika, jonka hän on karkaamisensa jälkeen ollut vapautensa menettäneenä toisen valtion alueella, ja sovellettaessa artiklan 4 kappaletta se aika, jonka tuomittu on ollut vapautensa menettäneenä tuomioistuimen toimipaikassa hänen tultuaan luovutetuksi valtiosta, jossa hänet on tavattu.

Artiklan 1 ja 3–5 kappaleen määräykset vastaavat oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 225 sääntöä.

Kuten edellä 6 artiklan yhteydessä on selostettu, täytäntöön pantavan vankeusrangaistuksen aikana tapahtuneesta karkaamisesta

rangaistaisiin Suomen lainsäädännön vastaisena tekona voimassa olevien määräysten mukaisesti. Mahdollisen vankeusrangaistuksen täytäntöönpano aloitettaisiin pääsääntöisesti sen jälkeen, kun tuomioistuimen antaman vankeusrangaistuksen täytäntöönpano on päättynyt. Jos karkaamisesta annetun rangaistuksen täytäntöönpano kuitenkin olisi vaarassa raueta rikoslain 8 luvun 10 §:n nojalla, tilanteeseen voitaisiin soveltaa sopimuksen 6 artiklan 2 kappaletta.

13 artikla. *Valitun täytäntöönpanovaltion muutos.* Artiklassa määrätään Rooman perussäännön 104 artiklan mukaisesti, että puheenjohtajisto voi milloin tahansa päättää siirtää tuomitun henkilön toisen valtion vankilaan ja että tuomittu henkilö voi milloin tahansa hakea puheenjohtajistolta siirtoa Suomesta. Aloitteentekijänä voi puheenjohtajiston ja tuomitun lisäksi olla myös rikostuomioistuimen syyttäjä. Puheenjohtajisto ilmoittaa päätöksestään tuomitulle, syyttäjälle, kirjaajalle ja Suomelle.

14 artikla. *Täytäntöönpanon päättyminen.* Artiklan 1 kappaleen mukaan rangaistuksen täytäntöönpano päättyy, kun rikostuomioistuimen määräämä rangaistus on suoritettu loppuun, kun tuomittu on kuollut, kun tuomioistuin on päättänyt siirtää tuomitun toiseen valtioon Rooman perussäännön ja oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen mukaisesti tai kun tuomittu on vapautettu 11 artiklan mukaisten menettelyjen johdosta. Artiklan 2 kappaleen mukaan tuomion täytäntöönpano lopetetaan heti, kun rikostuomioistuin on ilmoittanut päätöksestä tai toimenpiteestä, jonka johdosta rangaistusta ei enää voida panna täytäntöön. Täytäntöönpanon päättyessä muista syistä kuin rangaistuksen loppuun suorittamisen johdosta rikostuomioistuimen kirjaaja suorittaa artiklan 3 kappaleen mukaan Suomen kanssa neuvotellen tarvittavat järjestelyt tuomitun siirtämiseksi Suomesta, tai jos tuomittu on kuollut, hänen ruumiinsa kotiuttamiseksi. Niitä tilanteita, joissa täytäntöönpano päättyy rangaistuksen loppuun suorittamisen johdosta, koskevat sopimuksen 15 artiklan määräykset.

15 artikla. *Henkilön siirtäminen rangaistuksen loppuun suorittamisen jälkeen.* Artiklassa määrätään Rooman perussäännön 107 artiklan mukaisesti, että rangaistuksen lop-

puun suorittamisen jälkeen henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, voidaan siirtää Suomen lainsäädännön mukaisesti valtioon, joka on velvollinen ottamaan hänet vastaan, tai toiseen valtioon, joka suostuu ottamaan hänet vastaan, ottaen huomioon siirrettävän henkilön mahdolliset toivomukset, ellei Suomi salli hänen pysyvän alueellaan. Perussäännön 107 artiklan 2 kappaleen mukaan rikostuomioistuin vastaa kustannuksista, jotka aiheutuvat henkilön siirtämisestä toiseen valtioon, jos mikään valtio ei vastaa kustannuksista.

Maasta poistamisesta säädetään ulkomaalaislain (301/2004) 9 luvussa. Maasta poistaminen edellyttää ulkomaalaista koskevan käännättämis- tai maasta karkottamispäätöksen tekemistä ja sen täytäntöönpanoa. Käännättämisellä tarkoitetaan sekä ulkomaalaisen maahantulon estämistä rajalla että maahan jo saapuneen ulkomaalaisen maasta poistamista tilanteessa, jossa hänen oleskelunsa Suomessa edellyttäisi viisumia tai oleskelulupaa, mutta hän ei ole sitä hakenut tai hänelle ei ole sitä myönnetty. Karkottamisella puolestaan tarkoitetaan menettelyä, jossa oleskeluluvalla maassa oleskeleva ulkomaalainen poistetaan maasta. Käännättämistä ja karkottamista sekä maahantulokiellon määräämistä ja pituutta harkittaessa on otettava huomioon päätöksen perusteena olevat seikat sekä asiaan muutoin vaikuttavat seikat ja olot kokonaisuudessaan. Ulkomaalaislaissa säädetään myös toimivaltaisista viranomaisista, joiden kanssa Rikosseuraamuslaitos tällaisessa tilanteessa toimisi yhteistyössä.

Pakolaisten oikeusasemaa koskevassa yleissopimuksessa (SopS 77/1968) ja muissa keskeisissä ihmisoikeussopimuksissa määrätään ns. palautuskiellon periaatteesta, joka tarkoittaa velvoitetta olla palauttamatta ulkomaalaista maahan, jossa henkilö voisi joutua vainon, kidutuksen tai epäinhimillisen kohtelun kohteeksi tai josta hänet voitaisiin edelleen palauttaa tällaiseen maahan. Palautuskiellosta säädetään perustuslain 9 §:n 4 momentissa ja ulkomaalaislain 147 §:ssä. Palautuskielto tulee arvioitavaksi niin maasta poistamista koskevassa päätöksenteossa kuin päätösten täytäntöönpanossa. Jos ulkomaalaista ei palautuskiellon vuoksi voida poistaa Suomesta, tulee harkittavaksi oleskeluluvan myöntäminen ulkomaalaislain säännösten pe-

rusteella. Ulkomaalainen voi myös hakea Suomesta kansainvälistä suojelua.

Jollei sopimuksen 10 artiklassa toisin määrätä, Suomi voi myös luovuttaa henkilön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti valtioon, joka on pyytänyt luovuttamista oikeudenkäyntiä tai rangaistuksen täytäntöönpanoa varten. Luovuttamiseen sovellettaisiin rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain (456/1970), rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003), rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Pohjoismaiden välillä annetun lain (1383/2007) ja kansainvälisestä yhteistoinnista eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain säännöksiä.

16 artikla. *Tuomion täytäntöönpanon mahdottomuus.* Artiklan mukaan Suomen on viipymättä ilmoitettava puheenjohtajistolle, jos rangaistuksen täytäntöönpano on milloin tahansa sitä koskevan päätöksen tekemisen jälkeen tullut mahdottomaksi oikeudellisista tai käytännöllisistä syistä, jotka ovat riippumattomia toimivaltaisista kansallisista viranomaisista. Rikostuomioistuin suorittaa tarvittavat järjestelyt tuomituksen siirtämiseksi pois Suomesta. Puheenjohtajiston ilmoitettua siirrosta Suomen viranomaisten on odotettava vähintään kuusikymmentä päivää, ennen muihin asiaa koskeviin toimenpiteisiin ryhtymistä.

17 artikla. *Ilmoitukset.* Artiklassa määrätään niistä seikoista, joista Suomen tulee ilmoittaa puheenjohtajistolle, ja ilmoituksiin liittyvistä määräajoista. Ilmoitus rangaistuksen loppuun suorittamisesta tulee tehdä kaksi kuukautta etukäteen. Suomen on lisäksi ilmoitettava puheenjohtajistolle kolmekymmentä päivää ennen kuin rangaistuksen on määrä tulla loppuun suoritetuksi, asianmukaiset tiedot aikomuksestaan sallia tuomitun jäädä alueelleen tai paikasta, johon se aikoo siirtää tuomitun. Jos tuomittu on karannut vankilasta, kuollut tai jos on pyydetty tuomitun luovuttamista rikoksen johdosta, ilmoitus on tehtävä välittömästi. Luovutuspyynnön osalta Suomen on myös toimitettava 10 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettut asiakirjat ja tiedot. Suomi ilmoittaa puheenjohtajistolle myös kaikista tuomittua koskevista merkittä-

vistä tapahtumista sekä mahdollisista tuomittuun kohdistuvista syytteistä, jotka koskevat hänen siirtonsa jälkeisiä tapahtumia.

Artiklan 2 kappaleen määräykset vastaavat oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 212 sääntöä ja 3 kappaleen määräykset 216 sääntöä.

Artiklan 4 kappaleen mukaan puheenjohtajisto voi pyytää Suomelta lausuntoa, jos se aikoo pidentää vankeusaikaa oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 146 säännön 5 kappaleen mukaisesti. Kysymys on sakon muuntamisesta vankeusrangaistukseksi, jonka kesto on enintään neljännes alkuperäisestä vankeusrangaistuksesta tai enintään viisi vuotta. Muuntaminen ei ole mahdollista silloin, kun alkuperäinen vankeusrangaistus on elinkautinen. Muuntaminen ei myöskään saa johtaa yli 30 vuoden vankeusaikaan.

18 artikla. Kulut. Artiklassa määrätään rangaistuksen täytäntöönpanosta aiheutuvien kulujen jakautumisesta rikostuomioistuimen ja Suomen välillä. Artiklan 1 ja 2 kappaleen määräykset vastaavat oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelua koskevien sääntöjen 208 sääntöä. Artiklan 1 kappaleen mukaan Suomi vastaa tavanomaisista kuluista, jotka aiheutuvat rangaistuksen täytäntöönpanosta sen alueella. Esimerkiksi perheenjäsenten vierailuihin liittyvien kustannusten ei katsota kuuluvan määräyksen piiriin ICTY-vankien osalta tähän mennessä omaksuttua käytäntöä laajemmin. Artiklan 2 kappaleen mukaan rikostuomioistuin vastaa muista rangaistuksen täytäntöönpanoon liittyvistä kuluista, mukaan lukien kulut jotka aiheutuvat tuomitun kuljetamisesta tuomioistuimen toimipaikasta ja toimipaikkaan sekä Suomen alueelle ja alueelta. Määräys sisältää myös sopimuksen 13 ja 16 artiklassa tarkoitetuista siirroista aiheutuvat kulut. Rooman perussäännön 107 artiklan 2 kappaleen mukaan rikostuomioistuin vastaa kustannuksista, jotka aiheutuvat henkilön toiseen valtioon siirtämisestä rangaistuksen suorittamisen jälkeen, jos mikään valtio ei vastaa kustannuksista. Artiklan 3 kappaleen mukaan tuomioistuin vastaa vankilasta karanteenin tuomitun luovuttamisesta tuomioistuimelle aiheutuvista kuluista, jos mikään valtio ei ota vastatakseen niistä.

19 artikla. Yleinen yhteistyö. Artiklan mukaan Suomen toimivaltaiset kansalliset vi-

ranomaiset toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen tämän sopimuksen tehokkaan täytäntöönpanon sekä tuomittujen asianmukaisen turvallisuuden ja suojelun. Artiklan 2 kappaleen mukaan Suomi vastaa viime kädessä sopimuksen velvoitteiden täyttämisestä.

Artiklan 3 kappaleen mukaan rikostuomioistuin ja Suomi nimeävät yhteystahon helpottamaan tämän sopimuksen määräysten täytäntöönpanoa. Yhteystahosta on tarkoitus ilmoittaa ICC:lle sopimuksen 20 artiklan nojalla tehtävässä ilmoituksessa siitä, että valtiotäytäntöön mukaiset vaatimukset sopimuksen voimaantulolle on täytetty. Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja perussäännön soveltamisesta annetun lain 2 §:n mukaan oikeusministeriö ottaa vastaan ICC:n tekemät pyynnöt, jotka koskevat rikostuomioistuimen toimivaltaan kuuluvan rikosasian käsittelyä, mukaan luettuna pyynnöt rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta ja rikostuomioistuimen antamien päätösten täytäntöönpanosta. Pykälän 3 momentin mukaan säännös ei kuitenkaan estä ICC:tä pitämästä suoraan yhteyttä Suomen toimivaltaisiin viranomaisiin taikka yhteydenpitoa diplomaattista tietä tai Kansainvälisen rikospoliisijärjestön tai muun asianmukaisen alueellisen järjestön välityksellä.

20 artikla. Voimaantulo. Artiklassa määrätään sopimuksen voimaantulosta.

21 artikla. Sopimuksen muuttaminen. Artiklan mukaan sopimusta voidaan muuttaa sopimuspuolten keskinäisellä suostumuksella.

22 artikla. Sopimuksen voimassaolon päättyminen. Artiklaan sisältyvät määräykset sopimuksen irtisanomismenettelystä. Neuvoteltuaan asiasta kumpi tahansa sopimuspuoli voi irtisanoa sopimuksen ilmoittamalla siitä kirjallisesti kahta kuukautta etukäteen. Irtisanominen ei kuitenkaan vaikuta niihin rangaistuksiin, jotka ovat voimassa irtisanomisen ajankohtana ja joita pannaan täytäntöön Suomessa. Sopimuksen määräyksiä sovelletaan edelleen, kunnes nämä rangaistukset on suoritettu loppuun, niiden täytäntöönpano on päättynyt tai, tapauksen mukaan, tuomittu on siirretty toisen valtioon tämän sopimuksen 13 artiklan mukaisesti.

2 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälä sisältää säännöksen siitä, että sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Pykälä sisältää kansainvälisten sopimusten voimaansaattamislaeissa tavanomaisen voimaantulosäännöksen, jonka mukaan lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

3 Voimaantulo

Kansainvälisen rikostuomioistuimen ja Suomen välillä tehdyn sopimuksen 20 artiklan mukaan sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun rikostuomioistuin on saanut Suomen ilmoituksen siitä, että sen valtiosäännön mukaiset vaatimukset sopimuksen voimaantulolle on täytetty. Laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Sopimuksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatus perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksi-

lön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla taikka 4) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11, 12 ja 45/2000 vp).

Sopimuksen 1 artiklassa määrätään muun ohella sopimuksen soveltamisalasta. Perustuslakivaliokunnan omaksuman kannan mukaisesti tällaiset määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan silloin, kun ne vaikuttavat välillisesti lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten sisältöön ja soveltamiseen (PeVL 48/2004 vp). Määräys kuuluu näin ollen lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 2 artiklan 3 kappaleen määräys velvoittaa Suomen välittämään toimivaltaisille kansallisille viranomaisille mainitussa artiklassa tarkoitettun ilmoituksen Suomen valinnasta täytäntöönpanovaltioksi. Rikostuomioistuimen pyynnön yhteydessä toimitettavat asiakirjat sisältävät henkilötietoja, jotka ovat Suomen lainsäädännön mukaan arkaluonteisia ja salassa pidettäviä. Perustuslain 10 §:n mukaan henkilötietojen suojasta säädetään lailla. Yleiset säännökset henkilötietojen käsittelystä sisältyvät henkilötietolaikiin (523/1999) ja salassa pidettävien tietojen antamisesta toiselle viranomaiselle viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, jäljempänä *julkisuuslaki*) 29 §:ään. Sopimuksen 2 artikla sisältää näin ollen lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä.

Vankeusrangaistuksen täytäntöönpanosta säädetään Suomessa lailla, minkä vuoksi useat sopimuksen määräyksistä kuuluvat lainsäädännön alaan. Sopimuksen 4 artiklan 1 kappaleeseen ja 11 artiklan 2 ja 3 kappaleeseen sisältyy käsittelyjärjestystä koskevassa jaksossa selostetulla tavalla lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Myös sopimuksen 4 artiklan 2 kappaleeseen, 5, 6, 11 artiklan 1 kappaleeseen, 12, 13 ja 15 artiklaan sisältyy täytäntöönpanoa koskevia yksityiskohtaisia määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 4 artiklan 3 ja 4 kappaleen määräykset tuomitun siirtämisestä väliaikai-

sesti rikostuomioistuimeen oikeudenkäynnissä läsnäoloa varten kuuluvat lainsäädännön alaan. Tällaisia säännöksiä sisältyy muun muassa vapautensa menettäneen henkilön väliaikaisesta siirtämisestä todistelutarkoituksessa rikosasioissa annettuun lakiin (150/2004) ja kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annettuun lakiin (4/1994).

Sopimuksen 7 artiklaa vastaava määräys Punaisen Ristin kansainvälisen komitean oikeudesta tarkastaa vankeusoloja ja vankien kohtelua sisältyy myös Suomen ja ICTY:n väliseen sopimukseen vankeusrangaistusten täytäntöönpanosta. Kun kyseinen sopimus hyväksyttiin vuonna 1997, määräyksen ei katsottu edellyttävän eduskunnan suostumusta. Arviointi tapahtui tuolloin voimassa olleen perustuslain valossa ottaen huomioon sen, että laki entisen Jugoslavian alueella tapahtuneita rikoksia käsittelevän sotarikostuomioistuimen toimivallasta ja tuomioistuimelle annettavasta oikeusavusta sisältää nimenomaisen säännöksen vapausrangaistuksen täytäntöönpanosta Suomessa. Sen sijaan toimivaltuuksien antaminen kansainväliselle toimielimelle Suomen alueella arvioitiin lainsäädännön alaan kuuluvaksi seikaksi, kun vuonna 2003 pyydettiin valtuutusta kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan alalekirjoittamista varten. Edellä olevan johdosta sopimuksen 7 artiklan määräysten on katsottava kuuluvan lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 8 artiklaa vastaavasta yhteydenpidon luottamuksellisuudesta vangin ja vankilan toimintaa valvovan tahon välillä säädetään vankeuslain 12 luvussa, joten artiklan määräysten on katsottava kuuluvan lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 9 artiklaan sisältyvä *ne bis in idem* -periaate kuuluu perusoikeusuudistuksen esitöihin sisältyvän nimenomaisen maininnan (HE 309/1993 vp, s. 74) mukaan perustuslain 21 §:ssä tarkoitettuihin oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeisiin, jotka turvataan lailla. Periaatetta koskeva määräys kuuluu tämän vuoksi lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 10 artiklassa määrätään Suomessa vankeusrangaistuksen täytäntöönpanon johdosta olevan tuomitun asettamisesta syytteeseen, rankaisemisesta tai luovuttamisesta rikoksen johdosta kolmanteen valtioon

sellaisen toiminnan perusteella, johon tämä on syyllistynyt ennen kuin hänet siirrettiin Suomen alueelle. Näistä kysymyksistä säädetään Suomessa lailla. Artiklan 2 kappaleen mukaan Suomen on välitettävä rikostuomioistuimen puheenjohtajistolle kappaleessa mainitut asiakirjat siinä tapauksessa, että Suomi aikoo asettaa tuomitun syytteeseen tai panna täytäntöön hänelle annetun tuomion. Tällaisista kansainväliseen rikosoikeudelliseen yhteistyöhön liittyvistä asioista säädetään Suomessa lailla, muun muassa lailla kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa.

Sopimuksen 14 artiklassa määrätään täytäntöönpanon päättymisestä ja 16 artiklassa tuomion täytäntöönpanon mahdottomuudesta. Vangin vapauttamisesta säädetään Suomessa vankeuslaissa. Myös tuomittujen siirtämisestä säädetään Suomessa lailla. Pohjoismaiden osalta on voimassa laki Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa (326/1963). Muiden valtioiden osalta asiasta säädetään laissa kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa. Artiklat sisältävät siten lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä.

Sopimuksen 17 artikla sisältää määräykset tuomittua ja rangaistuksen suorittamista koskevien ilmoitusten antamisesta rikostuomioistuimen puheenjohtajistolle. Henkilötietojen käsittelystä rangaistusten täytäntöönpanossa säädetään Suomessa lailla (422/2002). Ilmoituksiin voi sisältyä myös salassa pidettäviä tietoja, joista viranomainen voi julkisuuslain 30 §:n mukaan antaa tiedon kansainväliselle toimielimelle, jos ulkomaan ja Suomen viranomaisten välisestä yhteistyöstä määrätään Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa ja tieto asiakirjasta voitaisiin julkisuuslain mukaan antaa yhteistyötä Suomessa hoitavalle viranomaiselle. Sopimuksen 17 artikla sisältää siten lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä.

Tuomioiden täytäntöönpanosta aiheutuvista kuluista määrätään sopimuksen 18 artiklassa. Tällaisista asioista säädetään Suomessa lailla (esimerkiksi laki kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa).

Edellä mainituista syistä sopimus kuuluu lainsäädännön alaan ja sen hyväksyminen edellyttää eduskunnan suostumusta.

4.2 Käsittelyjärjestys

Hallituksen esitys sisältää ehdotuksen laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Laki olisi niin sanottu blankettisäädös.

Sopimuksen 4 artiklan 1 kappaleen mukaan rikostuomioistuimen antaman tuomion pituus sitoo Suomea ja 11 artiklan 2 kappaleen mukaan Suomi ei vapauta tuomittua ennen rikostuomioistuimen määräämän rangaistusajan päättymistä. Saman artiklan 3 kappaleessa määrätään, että rangaistuksen lyhentämistä koskeva päätöksenteko kuuluu ainoastaan tuomioistuimelle. Perustuslain 105 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti voi yksittäisessä tapauksessa saatuaan lausunnon korkeimmalta oikeudelta armahtaa tuomioistuimen määräämästä rangaistuksesta tai muusta rikosoikeudellisesta seuraamuksesta joko kokonaan tai osittain. Sopimuksen 4 artiklan 1 kappale ja 11 artiklan 2 ja 3 kappale rajoittaisivat siten tasavallan presidentin armahdusoikeutta Suomessa täytäntöön pantaviin rangaistuksiin nähden (PeVL 45/2000 vp).

Edellä mainitut sopimuksen määräykset perustuvat kuitenkin Rooman perussäännön määräyksille. Perussäännön 105 artiklan 1 kappaleen mukaan rikostuomioistuimen määräämä vankeusrangaistus sitoo sopimusvaltioita. Perussäännön 110 artiklan 1 kappaleessa kielletään puolestaan täytäntöönpanovaltioita vapauttamasta tuomittua henkilöä ennen rikostuomioistuimen määräämän rangaistusajan päättymistä. Saman artiklan 2 kappaleen mukaan ainoastaan rikostuomioistuimella on oikeus päättää rangaistuksen lyhentämisestä. Tuomioiden täytäntöönpanoa koskevan sopimuksen 4 artiklan 1 kappaleen ja 11 artiklan 2 ja 3 kappaleen määräykset ovat siten lähinnä selventäviä. Koska Rooman perussäännön ratifioinnin yhteydessä edellä mainittujen perussäännön määräysten katsottiin olevan ristiriidassa perustuslain 105 §:n 1 momentissa säädetyn tasavallan presidentin armahdusoikeuden kanssa, perussäännön lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja perussäännön soveltamisesta annettu laki säädettiin muun muassa tämän vuoksi niin sanotussa supistetussa perustuslain säätämisyjärjestyksessä (PeVL 45/2000 vp). Tuomioiden täytäntöönpanoa

koskevan sopimuksen 4 artiklan 1 kappale ja 11 artiklan 2 ja 3 kappale eivät siten kavenna tasavallan presidentin armahdusoikeutta siitä, mitä se Rooman perussäännön voimaansaattamisen jälkeen on Suomen voimassa olevan oikeuden mukaan.

Sopimuksen 7 artiklan mukaan Suomen toimivaltaiset viranomaiset sallivat Punaisen Ristin kansainvälisen komitean tarkastaa vankeusolosuhteita ja vankien kohtelua. Sopimusmääräyksellä Punaisen Ristin kansainväliselle komitealle annetut toimivaltuudet Suomen alueella ovat kuitenkin rajallisemmat kuin esimerkiksi Eurooppalaisella komitealla kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun taikka rangaistuksen estämiseksi, jonka toimivallan perustavan yleissopimuksen eduskunta on hyväksynyt yksinkertaisella enemmistöllä ja yleissopimuksen voimaansaattamislain tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä (SopS 16 ja 17/1991). Punaisen Ristin kansainväliselle komitealle sopimusmääräyksellä annettuja toimivaltuuksia ei voida pitää perustuslain 1 §:ssä turvattuun Suomen täysivaltaisuuden kannalta ongelmallisina, ottaen huomioon myös sen, että kysymyksessä on perustuslain 1 §:n 3 momentin mukainen Suomen osallistuminen kansainväliseen yhteistyöhön rauhan ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi sekä yhteiskunnan kehittämiseksi. Valtuuksien tarkoituksena on nimenomaan suojella vapaudenriiston kohteeksi joutuneiden henkilöiden ihmisoikeuksia. Sopimuksen 7 artiklaa vastaava määräys sisältyy myös Suomen ja Sierra Leonen erityistuomioistuimen väliseen sopimukseen erityistuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanosta eikä sen katsottu edellyttävän sopimuksen hyväksymistä kahden kolmasosan äänen enemmistöllä eikä voimaansaattamislain hyväksymistä niin sanotussa supistetussa perustuslain säätämisyjärjestyksessä (HE 120/2009 vp, PeVL 22/2009 vp).

Edellä olevan perusteella Kansainvälisen rikostuomioistuimen ja Suomen välillä tehty sopimus voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä perustuslain 94 §:n 2 momentin mukaisesti äänen enemmistöllä ja sen voimaansaattamisesta annettavaksi ehdotettu laki voidaan säätää perustuslain 95 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

*että Eduskunta hyväksyisi Kampa-
lassa 1 päivänä kesäkuuta 2010 tehdyn
sopimuksen Kansainvälisen rikostuo-
mioistuimen ja Suomen välillä Kan-*

*sainvälisen rikostuomioistuimen tuo-
mioiden täytäntöönpanosta.*

Koska sopimukseen sisältyy määräyksiä,
jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan
samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraa-
va lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Kansainvälisen rikostuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanosta Kansainvälisen rikostuomioistuimen kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Kansainvälisen rikostuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanosta Kampalassa 1 päivänä kesäkuuta 2010 Kansainvälisen rikostuomioistuimen ja Suomen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voi-

massa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Alexander Stubb*

(Suomennos)

**SOPIMUS
KANSAINVÄLISEN RIKOSTUOMIO-
ISTUIMEN JA SUOMEN HALLITUK-
SEN VÄLILLÄ
KANSAINVÄLISEN RIKOSTUOMIO-
ISTUIMEN TUOMIOIDEN TÄYTÄN-
TÖÖNPANOSTA**

Kansainvälinen rikostuomioistuin (jäljempänä "tuomioistuin") ja

Suomen hallitus (jäljempänä "Suomi"), jotta

PALAUTTAVAT MIELEEN Yhdistyneiden Kansakuntien täysivaltaisten edustajien diplomaattisen konferenssin 17 päivänä heinäkuuta 1998 hyväksymän Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön (jäljempänä "Rooman perussääntö") 103 artiklan, jonka mukaan tuomioistuimen määräämä vankeusrangaistus suoritetaan valtiossa, jonka tuomioistuin on valinnut sellaisten valtioiden luettelosta, jotka ovat ilmoittaneet tuomioistuimelle halukkuudestaan ottaa vastaan tuomittuja henkilöitä,

PALAUTTAVAT MIELEEN tuomioistuimen oikeudenkäyntimenettelyä ja todistelu koskevien sääntöjen (jäljempänä "säännöt") säännön 200, jonka mukaan tuomioistuin voi tehdä valtioiden kanssa kahdenvälisiä järjestelyjä luodakseen Rooman perussäännön mukaiset puitteet tuomioistuimen tuomitsemien henkilöiden vastaanottamiselle,

PALAUTTAVAT MIELEEN laajalti hyväksytyt kansainväliset vankien kohtelua koskevat vaatimukset, joihin sisältyvät Yhdistyneiden Kansakuntien talous- ja sosiaali-neuvoston 31 päivänä heinäkuuta 1957 antamalla päätöslauselmalla 663 C (XXIV) ja 13 päivänä toukokuuta 1977 antamalla päätöslauselmalla 2067 (LXII) hyväksytyt vankien kohtelua koskevat minimisäännöt, yleiskokouksen 9 päivänä joulukuuta 1988 antamalla päätöslauselmalla 43/173 hyväksytyt pidätettyjen tai vangittujen henkilöiden suojelua koskevat periaatteet, yleiskokouksen 14 päivänä joulukuuta 1990 antamalla päätöslauselmalla 45/111 hyväksytyt vankien kohtelua koskevat peruseriaatteet, sekä Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksen Rec (2006) 2 jäsenvaltioille Euroopan vankilasäännöistä,

**AGREEMENT
BETWEEN THE INTERNATIONAL
CRIMINAL COURT AND THE
GOVERNMENT OF FINLAND
ON THE ENFORCEMENT OF
SENTENCES OF THE INTERNA-
TIONAL CRIMINAL COURT**

The International Criminal Court (hereinafter referred to as "the Court") and

The Government of Finland (hereinafter referred to as "Finland"),

RECALLING Article 103 of the Rome Statute of the International Criminal Court adopted on 17 July 1998 by the United Nations Diplomatic Conference of Plenipotentiaries (hereinafter referred to as "the Rome Statute"), according to which sentences of imprisonment pronounced by the Court shall be served in a State designated by the Court from a list of States which have indicated their willingness to accept sentenced persons;

RECALLING Rule 200 of the Rules of Procedure and Evidence of the Court (hereinafter referred to as the "Rule(s)"), according to which the Court may enter into bilateral arrangements with States with a view to establishing a framework for the acceptance of persons sentenced by the Court, consistent with the Rome Statute;

RECALLING the widely accepted international standards governing the treatment of prisoners including the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners approved by ECOSOC resolutions 663 C (XXIV) of 31 July 1957 and 2067 (LXII) of 13 May 1977, the Body of Principles for the Protection of all Persons under any Form of Detention or Imprisonment adopted by General Assembly resolution 43/173 of 9 December 1988, the Basic Principles for the Treatment of Prisoners adopted by General Assembly resolution 45/111 of 14 December 1990, and the Recommendation Rec(2006)2 of the Council of Europe Committee of Ministers to member states on the European Prison Rules;

PANEVAT MERKILLE Suomen halukkuuden ottaa vastaan tuomioistuimen tuomistamia henkilöitä, ja

HALUAVAT LUODA puitteet tuomioistuimen tuomitsemien henkilöiden vastaanottamiselle sekä määrätä olosuhteista, joissa rangaistukset pannaan täytäntöön Suomen alueella,

OVAT SOPINEET seuraavasta:

1 artikla

Sopimuksen tarkoitus ja soveltamisala

Tällä sopimuksella säännellään asioita, jotka liittyvät tuomioistuimen määräämien rangaistusten täytäntöönpanoon Suomen tarjoamissa vankiloissa tai johtuvat tästä rangaistusten täytäntöönpanosta.

2 artikla

Menettely

1. Ilmoittaessaan Suomelle valinneensa Suomen panemaan täytäntöön yksittäisessä asiassa määrätyn rangaistuksen tuomioistuimen puheenjohtajisto (jäljempänä "puheenjohtajisto") toimittaa Suomelle muun muassa seuraavat tiedot ja asiakirjat:

a) tuomitun nimi, kansallisuus sekä syntymäaika ja -paikka sekä oikeaksi todistetut jäljennökset tuomioistuimen hallussa olevista tuomitun henkilöllisyysasiakirjoista,

b) jäljennös lainvoimaisesta tuomiosta ja määrätty rangaistus,

c) rangaistuksen kesto ja alkamispäivä, mukaan lukien tiedot mahdollisesta tutkintavankeudesta, sekä jäljellä oleva rangaistusaika,

d) tarpeen vaatiessa ja sen jälkeen, kun puheenjohtajisto on kuullut tuomitun mielipiteet asiasta, mahdollisesti tarvittavat tiedot tuomitun terveydentilasta, mukaan lukien häntä koskevat lääkärinlausunnot tai psykologiset lausunnot, suositukset hänen jatkohoidostaan sekä mahdolliset muut tiedot, joilla on merkitystä rangaistuksen täytäntöönpanon kannalta.

2. Suomi välittää valintaa koskevan ilmoituksen toimivaltaisille kansallisille viranomaisille.

NOTING the willingness of Finland to accept persons sentenced by the Court;

IN ORDER to establish a framework for the acceptance of persons sentenced by the Court and to provide for conditions under which the sentences will be enforced in the territory of Finland;

HAVE AGREED as follows:

Article 1

Purpose and scope of the Agreement

This Agreement shall regulate matters relating to or arising out of the enforcement of sentences imposed by the Court in prison facilities made available by Finland.

Article 2

Procedure

1. The Presidency of the Court (hereinafter referred to as "the Presidency"), when notifying Finland of its designation to enforce a sentence in a particular case, shall transmit to Finland, *inter alia*, the following information and documents:

a) the name, nationality, date and place of birth of the sentenced person as well as certified copies of identification papers of the sentenced person in the possession of the Court;

b) a copy of the final judgment of conviction and the sentence imposed;

c) the length and commencement date of the sentence, including information on any pre-trial detention, and the time remaining to be served;

d) when appropriate, and after having heard the views of the sentenced person, any necessary information concerning the state of his or her health, including medical or psychological reports on the sentenced person, any recommendation for his or her further treatment and any other factor relevant to the enforcement of the sentence.

2. Finland shall submit the notification of the designation to the competent national authorities.

3. Suomen toimivaltaiset kansalliset viranomaiset päättävät viipymättä kansallisen lainsäädännön mukaisesti, hyväksyvätkö ne tuomioistuimen tekemän valinnan, ja ilmoittavat päätöksensä puheenjohtajistolle.

4. Suomi voi milloin tahansa ilmoittaa kirjaajalle vetäytyvänsä sellaisten valtioiden luettelosta, jotka ovat ilmoittaneet halukkuudestaan ottaa vastaan tuomittuja, tai asettavansa vastaanottamista koskevia ehtoja. Nämä ehdot sekä niiden muutokset tai lisäykset on puheenjohtajiston vahvistettava. Vetäytyminen täytäntöönpanovaltioiden luettelosta tai uudet tai muutetut ehdot eivät vaikuta Suomen jo vastaanottamien henkilöiden rangaistusten täytäntöönpanoon.

3 artikla

Tuomittujen siirtäminen

Tuomioistuimen kirjaaja suorittaa Suomen toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa neuvotellen tarvittavat järjestelyt tuomitun siirtämiseksi asianmukaisesti tuomioistuimesta Suomen alueelle.

4 artikla

Täytäntöönpano

1. Jollei tämän sopimuksen ehdoista muuta johdu, vankeusrangaistus sitoo Suomea, joka ei missään tapauksessa muuta sitä.

2. Tuomioistuin valvoo vankeusrangaistusten täytäntöönpanoa, jonka tulee vastata laajalti hyväksytyjä kansainvälisiä vankien kohtelua koskevia vaatimuksia.

3. Jos tuomioistuin siirrettyään tuomitun Suomen alueelle määrää Rooman perussäännön ja sääntöjen mukaisesti, että tuomitun on oltava läsnä tuomioistuimen oikeudenkäynnissä, tuomittu siirretään väliaikaisesti tuomioistuimeen sillä ehdolla, että hänet palauteetaan Suomen alueelle tuomioistuimen määräämässä ajassa. Väliaikaisen siirron kesto vähennetään Suomessa suoritettavasta kokonaisrangaistusajasta.

3. The competent national authorities of Finland shall promptly decide whether to accept the Court's designation, in accordance with its national law, and inform the Presidency accordingly.

4. Finland may at any time inform the Registrar of its withdrawal from the list of States that have indicated their willingness to accept sentenced persons or of conditions of such acceptance. Such conditions as well as any amendments or additions thereto shall be subject to confirmation by the Presidency. Withdrawal from the list of States of enforcement or new or amended conditions shall not affect the enforcement of the sentences in respect of persons that Finland has already accepted.

Article 3

Delivery

The Registrar of the Court, in consultation with the competent national authorities of Finland, shall make appropriate arrangements for the proper conduct of delivery of the sentenced person from the Court to the territory of Finland.

Article 4

Enforcement

1. Subject to the conditions contained in this Agreement, the sentence of imprisonment shall be binding on Finland, which shall in no case modify it.

2. The enforcement of a sentence of imprisonment shall be subject to the supervision of the Court and shall be consistent with widely accepted international standards governing treatment of prisoners.

3. If, after delivery of the sentenced person to the territory of Finland, the Court, in accordance with the Rome Statute and the Rules, orders that the sentenced person appears for a hearing before the Court, the sentenced person shall be transferred temporarily to the Court, conditional on his/her return to the territory of Finland within the period decided by the Court. The duration of the temporary transfer shall be deducted from the overall sentence to be served in Finland.

4. Tuomioistuin välittää tuomitun väliaikaista siirtämistä koskevan määräyksen Suomalaiselle. Tuomioistuimen kirjaaja suorittaa Suomen toimivaltaisten kansallisten viranomaisten kanssa neuvotellen tarvittavat järjestelyt tuomitun siirtämiseksi asianmukaisesti Suomesta tuomioistuimeen ja takaisin Suomeen vankeusrangaistuksen jatkamista varten sen jälkeen, kun tuomioistuimen määräämä väliaikainen siirto on päättynyt.

4. The Court shall transmit the order for the temporary transfer of the sentenced person to Finland. The Registrar of the Court, in consultation with the competent national authorities of Finland, shall make appropriate arrangements for the proper conduct of transfer of the sentenced person from Finland to the Court and back to Finland for the continued imprisonment after the expiration of the period of temporary transfer decided by the Court.

5 artikla

Article 5

Täytäntöönpanon valvonta

Supervision of enforcement

Puheenjohtajisto voi vankeusrangaistusten täytäntöönpanoa valvoakseen muun muassa tarvittaessa

In order to supervise the enforcement of sentences of imprisonment, the Presidency may, *inter alia*:

a) pyytää Suomelta tietoja, raportteja tai asiantuntijalausuntoja,

a) when necessary, request any information, report or expert opinion from Finland;

b) nimetä tuomioistuimen tuomarin tai tuomioistuimen henkilöstön jäsenen vastamaan, Suomelle asiasta ilmoitettuaan, tuomitun tapaamisesta ja hänen mielipiteidensä kuulemisesta Suomen kansallisten viranomaisten olematta läsnä,

b) where appropriate, delegate a judge of the Court or a member of the staff of the Court who will be responsible, after notifying Finland, for meeting the sentenced person and hearing his or her views, without the presence of national authorities of Finland;

c) varata Suomelle tilaisuuden esittää huomautuksensa tuomitun mielipiteistä, jotka hän on ilmaissut tämän artiklan b kappaleen mukaisesti.

c) where appropriate, give Finland an opportunity to comment on the views expressed by the sentenced person under paragraph (b) of this article.

6 artikla

Article 6

Vankeusolosuhteet

Conditions of imprisonment

1. Vankeusolosuhteet ovat Suomen lainsäädännön mukaiset, ja niiden on vastattava laajalti hyväksytyjä kansainvälisiä vankien kohtelua koskevia vaatimuksia; vankeusolosuhteet eivät saa missään tapauksessa poiketa niistä, joita sovelletaan Suomessa vastaavista rikoksista tuomittuihin vankeihin.

1. The conditions of imprisonment shall be governed by the law of Finland and shall be consistent with widely accepted international standards governing treatment of prisoners; in no case shall such conditions be more or less favourable than those available to prisoners convicted of similar offences in Finland.

2. Suomi ilmoittaa puheenjohtajistolle olosuhteista, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa vankeusrangaistuksen ehtoihin tai kestoon. Puheenjohtajistolle ilmoitetaan vähintään 45 vuorokautta etukäteen tällaisista tiedossa olevista tai ennakoitavista olosuhteista. Tänä aikana Suomi ei ryhdy toimiin, jotka voisivat vaikuttaa sen velvoitteisiin. Jos puheenjohtajisto ei voi hyväksyä edellä mainittuja olosuhteita,

2. Finland shall notify the Presidency of any circumstances which could materially affect the terms or extent of the imprisonment. The Presidency shall be given at least 45 days' notice of any such known or foreseeable circumstances. During this period, Finland shall take no action that might prejudice its obligations. Where the Presidency can not agree to the aforementioned circum-

teita, se ilmoittaa tästä Suomelle ja siirtää tuomitun toisen valtion vankilaan.

3. Jos tuomittu voi Suomen kansallisen lainsäädännön mukaan olla oikeutettu vankilatoimintaan tai etuuteen, johon voi liittyä vankilan ulkopuolista toimintaa, Suomi ilmoittaa asiasta puheenjohtajistolle ja välittää tälle mahdolliset muut asiaankuuluvat tiedot tai havainnot, jotta tuomioistuin voi harjoittaa valvontatehtäväänsä.

7 artikla

Tarkastukset

1. Suomen toimivaltaiset kansalliset viranomaiset sallivat Punaisen Ristin kansainvälisen komitean (jäljempänä "komitea") tarkastaa vankeusolosuhteita ja tuomittujen kohtelua milloin tahansa määrääjain, jolloin komitea päättää tarkastusten tiheydestä. Komitea antaa näiden tarkastusten yhteydessä tehtyjen havaintojen perusteella luottamuksellisen raportin Suomelle ja puheenjohtajistolle.

2. Suomi ja puheenjohtajisto neuvottelevat keskenään tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettujen raporttien sisältämistä havainnoista. Puheenjohtajisto voi sen jälkeen pyytää Suomea raporttoimaan sille mahdollisista vankeusolosuhteiden muutoksista, joita on tehty komitean ehdotusten mukaisesti.

8 artikla

Yhteydenpito

Tuomitun ja tuomioistuimen välistä yhteydenpitoa ei estetä, ja se on luottamuksellista.

9 artikla

Ne bis in idem

Tuomittua ei saa syyttää uudelleen suomalaisessa tuomioistuimessa toiminnasta, johon perustuvan syytteen osalta Kansainvälinen rikostuomioistuin on aiemmin tuominnut tai vapauttanut hänet.

stances, it shall inform Finland and transfer the sentenced person to a prison of another State.

3. When a sentenced person is eligible for a prison programme or benefit available under the national law of Finland which may entail some activity outside the prison facilities, Finland shall communicate that fact to the Presidency, together with any relevant information or observation, to enable the Court to exercise its supervisory function.

Article 7

Inspection

1. The competent national authorities of Finland shall allow the inspection of the conditions of imprisonment and treatment of the sentenced person(s) by the International Committee of the Red Cross (hereinafter referred to as "the ICRC") at any time and on a periodic basis, the frequency of visits to be determined by the ICRC. The ICRC will submit a confidential report based on the findings of these inspections to Finland and to the Presidency.

2. Finland and the Presidency shall consult each other on the findings of the reports referred to in paragraph 1 of this article. The Presidency may thereafter request Finland to report to it any changes in the conditions of imprisonment suggested by the ICRC.

Article 8

Communication

Communications between a sentenced person and the Court shall be unimpeded and confidential.

Article 9

Ne bis in idem

The sentenced person shall not be tried before a court of Finland with respect to conduct which formed the basis of crimes for which the person has already been convicted or acquitted by the Court.

10 artikla

Erityissääntö

1. Suomen hallussa olevaa tuomittua ei aseteta syytteeseen, rangaista tai luovuteta rikoksen johdosta kolmanteen valtioon sellaisen toiminnan perusteella, johon hän on syyllistynyt ennen kuin hänet on siirretty Suomen alueelle, ellei puheenjohtajisto ole Suomen pyynnöstä hyväksynyt syytteeseen asettamista, rankaisemista tai rikoksen johdosta luovuttamista.

2. Kun Suomi aikoo asettaa tuomitun syytteeseen tai panna täytäntöön hänelle määrätyn rangaistuksen, se ilmoittaa aikomuksestaan puheenjohtajistolle ja välittää sille seuraavat asiakirjat:

a) kuvaus asian tosiseikoista ja niiden oikeudellinen luonnehdinta,

b) jäljennös sovellettavista säännöksistä, mukaan lukien vanhentumis- ja rangaistus-säännökset,

c) jäljennös tuomiosta, vangitsemismääräyksestä tai muusta oikeusvoimaltaan vastaavasta asiakirjasta tai muusta sellaisesta tuomioistuimen asiakirjasta, jonka Suomi (tai, tapauksen mukaan, kolmas valtio) aikoo panna täytäntöön,

d) pöytäkirja tuomitun mielipiteistä, jotka hän on ilmaissut sen jälkeen, kun hänelle on annettu riittävät tiedot menettelystä.

3. Jos kolmas valtio pyytää tuomitun luovuttamista rikoksen johdosta, Suomi välittää pyynnön kokonaisuudessaan puheenjohtajistolle ja liittää siihen pöytäkirjan tuomitun mielipiteistä, jotka hän on ilmaissut sen jälkeen, kun hänelle on annettu riittävät tiedot luovutuspyynnöstä.

4. Puheenjohtajisto voi tämän artiklan 2 ja 3 kappaletta sovellettaessa pyytää asiakirjaa tai lisätietoja Suomelta tai kolmannelta valtiolta, joka pyytää luovutusta rikoksen johdosta.

5. Puheenjohtajisto tekee päätöksensä mahdollisimman pian. Päätös annetaan tiedoksi Suomelle ja, tapauksen mukaan, kolmannelle valtiolle. Jos tämän artiklan 2 ja 3 kappaleen soveltamisalaan kuuluva pyyntö koskee rangaistuksen täytäntöönpanoa, tuomittu voi suorittaa rangaistuksen Suomessa tai hänet voidaan luovuttaa rikoksen johdosta kolmanteen

Article 10

Rule of speciality

1. The sentenced person in the custody of Finland shall not be subject to prosecution, punishment or to extradition to a third State for any conduct engaged in prior to that person's transfer to the territory of Finland, unless such prosecution, punishment or extradition has been approved by the Presidency at the request of Finland.

2. When Finland intends to prosecute or enforce a sentence against the sentenced person, it shall notify its intention to the Presidency and transmit the following documents:

a) A statement of the facts of the case and their legal characterization;

b) A copy of any applicable legal provisions, including those concerning the statute of limitation and the applicable penalties;

c) A copy of any sentence, warrant of arrest or other document having the same force, or of any other legal writ which Finland (or, where applicable, the third State) intends to enforce;

d) A protocol containing views of the sentenced person obtained after the person has been informed sufficiently about the proceedings.

3. In the event of a request for extradition made by a third State, Finland shall transmit the entire request to the Presidency with a protocol containing the views of the sentenced person obtained after informing the person sufficiently about the extradition request.

4. The Presidency may, in relation to paragraphs 2 and 3 of this article, request any document or additional information from Finland or the third State requesting the extradition.

5. The Presidency shall make a determination as soon as possible. This determination shall be notified to Finland and, where appropriate, to the third State. If the request submitted under paragraphs 2 and 3 of this article concerns the enforcement of a sentence, the sentenced person may serve that sentence in Finland or be extradited to a third

valtioon vasta, kun tuomioistuimen määräämän rangaistuksen täytäntöönpano on päättynyt.

6. Puheenjohtajisto voi sallia tuomitun väliaikaisen luovuttamisen rikoksen johdosta kolmanteen valtioon syytteeseen asetettavaksi ainoastaan, jos se on saanut riittäviksi katsomansa takeet siitä, että tuomittu pidetään vangittuna kolmannessa valtiossa ja siirretään takaisin Suomeen syytetoimien jälkeen.

7. Tämän artiklan 1 kappaletta ei enää sovelleta, jos tuomittu sen jälkeen, kun tuomioistuimen määräämän rangaistuksen täytäntöönpano on päättynyt, jää vapaaehtoisesti yli 30 vuorokaudeksi Suomen alueelle tai palaa Suomen alueelle lähdettyään sieltä.

11 artikla

Valitus, ylimääräinen muutoksenhaku ja rangaistuksen lyhentäminen

1. Ainoastaan tuomioistuimella on oikeus päättää valitusta ja ylimääräistä muutoksenhaku koskevasta hakemuksesta. Suomi ei esitä tuomittua tekemästä tällaista hakemusta.

2. Suomi ei vapauta tuomittua ennen tuomioistuimen määräämän rangaistusajan päättymistä.

3. Ainoastaan tuomioistuimella on oikeus päättää rangaistuksen lyhentämisestä, ja se päättää asiasta kuultuaan tuomittua.

12 artikla

Karkaaminen

1. Jos tuomittu on karannut vankilasta, Suomi ilmoittaa asiasta mahdollisimman pian kirjaajalle millä tahansa keinolla, joka mahdollistaa kirjallisen tulostamisen.

2. Jos tuomittu karkaa vankilasta ja pakenee Suomen alueelta, Suomi voi puheenjohtajiston kanssa neuvoteltuaan pyytää tuomitun luovuttamista olemassa olevien kahdenvälisten tai monenvälisten järjestelyjen mukaisesti valtiosta, jossa hänet tavataan, tai pyytää puheenjohtajistoa pyytämään tuomitun luovuttamista Rooman perussäännön 9 osan määräysten mukaisesti.

State only after the enforcement of the sentence pronounced by the Court has been terminated.

6. The Presidency may authorize the temporary extradition of the sentenced person to a third State for prosecution only if it has obtained assurances, which it deems to be sufficient, that the sentenced person will be kept in custody in the third State and transferred back to Finland after the prosecution.

7. Paragraph 1 of this article shall cease to apply if the sentenced person remains voluntarily for more than 30 days in the territory of Finland after the enforcement of the sentence imposed by the Court has been terminated, or returns to the territory of Finland after having left it.

Article 11

Appeal, revision and reduction of sentence

1. The Court alone shall have the right to decide on any application for appeal and revision. Finland shall not impede the making of any such application by the sentenced person.

2. Finland shall not release the person before expiry of the sentence pronounced by the Court.

3. The Court alone shall have the right to decide any reduction of sentence, and shall rule on the matter after having heard the person.

Article 12

Escape

1. If the sentenced person has escaped, Finland shall, as soon as possible, advise the Registrar by any medium capable of delivering a written record.

2. If the sentenced person escapes from custody and flees the territory of Finland, Finland may, after consultation with the Presidency, request the person's extradition or surrender from the State in which the person is located pursuant to any existing bilateral or multilateral arrangements, or may request that the Presidency seek the person's surrender, in accordance with Part 9 of the Rome Statute.

3. Jos valtio, jossa tuomittu tavataan, suostuu luovuttamaan hänet Suomeen kansainvälisten sopimusten tai kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, Suomi ilmoittaa asiasta kirjallisesti kirjaajalle. Tuomittu luovutetaan Suomeen mahdollisimman pian, tarvittaessa kirjaajan kanssa neuvotellen, säännön 225 mukaisesti.

4. Jos tuomittu luovutetaan tuomioistuimelle, tuomioistuin siirtää hänet Suomeen. Puheenjohtajisto voi kuitenkin omasta aloitteestaan tai syyttäjän tai Suomen pyynnöstä valita toisen valtion, mukaan lukien se valtio, jonka alueelle tuomittu on paennut.

5. Kaikissa tapauksissa tuomitun jäljellä olevasta rangaistusajasta vähennetään koko se aika, jonka hän on karkaamisensa jälkeen ollut vapautensa menettäneenä toisen valtion alueella, ja sovellettaessa tämän artiklan 4 kappaletta se aika, jonka tuomittu on ollut vapautensa menettäneenä tuomioistuimen toimipaikassa hänen tultuaan luovutetuksi valtiosta, jossa hänet on tavattu.

13 artikla

Valitun täytäntöönpanovaltion muutos

1. Puheenjohtajisto voi omasta aloitteestaan tai tuomitun tai syyttäjän pyynnöstä milloin tahansa päättää siirtää tuomitun toisen valtion vankilaan. Tällöin puheenjohtajisto ilmoittaa asiasta tuomitulle, syyttäjälle, kirjaajalle ja Suomelle.

2. Tuomitulla on oikeus milloin tahansa hakea puheenjohtajistolta siirtoa Suomesta.

3. Jos puheenjohtajisto päättää olla vaihtamatta Suomea täytäntöönpanovaltiona, se ilmoittaa asiasta tuomitulle, syyttäjälle, kirjaajalle ja Suomelle.

14 artikla

Täytäntöönpanon päätyminen

1. Rangaistuksen täytäntöönpano päättyy, kun:

3. If the State in which the sentenced person is located, agrees to extradite or surrender him or her to Finland, pursuant to either international agreements or its national legislation, Finland shall so advise the Registrar in writing. The person shall be extradited or surrendered to Finland as soon as possible, if necessary in consultation with the Registrar, pursuant to Rule 225.

4. If the sentenced person is surrendered to the Court, then the Court shall transfer him or her to Finland. Nevertheless, the Presidency may, acting on its own motion or at the request of the Prosecutor or of Finland, designate another State, including the State to the territory of which the sentenced person has fled.

5. In all cases, the entire period of detention in the territory of the State in which the sentenced person was in custody after his/her escape and, where paragraph 4 of this article is applicable, the period of detention at the seat of the Court following the surrender of the sentenced person from the State in which he/she was located shall be deducted from the sentence remaining to be served.

Article 13

Change in designation of State of enforcement

1. The Presidency, acting on its own motion or at the request of the sentenced person or the Prosecutor, may, at any time, decide to transfer a sentenced person to a prison of another State. In such a case, the Presidency shall notify the sentenced person, the Prosecutor, the Registrar and Finland.

2. A sentenced person shall be entitled, at any time, to apply to the Presidency to be transferred from Finland.

3. If the Presidency decides not to change Finland as State of enforcement, it shall notify the sentenced person, the Prosecutor, the Registrar and Finland.

Article 14

Termination of enforcement

1. The enforcement of the sentence shall cease:

a) tuomioistuimen määräämä rangaistus on suoritettu loppuun,

b) tuomittu on kuollut,

c) tuomioistuin on päättänyt siirtää tuomitun toiseen valtioon Rooman perussäännön ja sääntöjen mukaisesti, tai

d) tuomittu on vapautettu 11 artiklan mukaisten menettelyjen johdosta.

2. Suomen toimivaltaiset kansalliset viranomaiset lopettavat rangaistuksen täytäntöönpanon heti, kun tuomioistuin on ilmoittanut niille päätöksestä tai toimenpiteestä, jonka johdosta rangaistusta ei enää voida panna täytäntöön.

3. Rangaistuksen täytäntöönpanon päättyessä muista syistä kuin rangaistuksen loppuun suorittamisen johdosta tämän artiklan 1 kapaleen a kohdan mukaisesti kirjaaja suorittaa Suomen kanssa neuvotellen tarvittavat järjestelyt tuomitun siirtämiseksi Suomesta, tai jos tuomittu on kuollut, hänen ruumiinsa kotiuttamiseksi.

15 artikla

Henkilön siirtäminen rangaistuksen loppuun suorittamisen jälkeen

1. Rangaistuksen loppuun suorittamisen jälkeen henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, voidaan siirtää Suomen lainsäädännön mukaisesti valtioon, joka on velvollinen ottamaan hänet vastaan, tai toiseen valtioon, joka suostuu ottamaan hänet vastaan, ottaen huomioon kyseiseen valtioon siirrettävän henkilön mahdolliset toivomukset, ellei Suomi salli henkilön pysyvän alueellaan.

2. Jollei 10 artiklassa toisin määrätä, Suomi voi myös luovuttaa henkilön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti valtioon, joka on pyytänyt kyseisen henkilön luovuttamista oikeudenkäyntiä tai rangaistuksen täytäntöönpanoa varten.

16 artikla

Tuomion täytäntöönpanon mahdottomuus

1. Jos rangaistuksen täytäntöönpano on mil-

a) when the Court's sentence has been completed;

b) upon the demise of the sentenced person;

c) following a decision of the Court to transfer the sentenced person to another State in accordance with the Rome Statute and the Rules;

d) upon release following proceedings under Article 11.

2. The competent national authorities of Finland shall terminate the enforcement of the sentence as soon as they are informed by the Court of any decision or measure as a result of which the sentence ceases to be enforceable.

3. Upon the termination of the enforcement of a sentence, for reasons other than the completion of the sentence as referred to in paragraph 1 (a) of this article, the Registrar shall, in consultation with Finland, make the appropriate arrangements for the transfer of the sentenced person from Finland, or in the case of death, the repatriation of the sentenced person's body.

Article 15

Transfer of the person upon completion of the sentence

1. Following completion of the sentence, the person who is not a national of Finland may, in accordance with the law of Finland, be transferred to a State which is obliged to receive him or her, or to another State which agrees to receive him or her, taking into account any wishes of the person to be transferred to that State, unless Finland authorizes the person to remain in its territory.

2. Subject to the provisions of Article 10, Finland may also, in accordance with its national law, extradite or otherwise surrender the person to a State which has requested the extradition or surrender of the person for purposes of trial or enforcement of a sentence.

Article 16

Impossibility to enforce sentences

1. If, at any time after the decision has been

loin tahansa sitä koskevan päätöksen tekemisen jälkeen tullut mahdottomaksi oikeudellisista tai käytännöllisistä syistä, jotka ovat riippumattomia toimivaltaisista kansallisista viranomaisista, Suomi ilmoittaa tästä viipymättä puheenjohtajistolle.

2. Tuomioistuin suorittaa tarvittavat järjestelyt tuomitun siirtämiseksi.

3. Suomen toimivaltaiset kansalliset viranomaiset odottavat vähintään kuusikymmentä päivää sen jälkeen, kun puheenjohtajisto on ilmoittanut siirrosta, ennen kuin ne ryhtyvät muihin asiaa koskeviin toimenpiteisiin.

taken to enforce a sentence, further enforcement has, for any legal or practical reasons and beyond the control of the competent national authorities, become impossible, Finland shall promptly inform the Presidency.

2. The Court shall make appropriate arrangements for the transfer of the sentenced person.

3. The competent national authorities of Finland shall allow at least sixty days following the notification of transfer by the Presidency before taking other measures on the matter.

17 artikla

Ilmoitukset

1. Suomi ilmoittaa välittömästi puheenjohtajistolle,

a) kun tuomittu on suorittanut rangaistuksensa loppuun; tällöin ilmoitus tehdään kaksi kuukautta ennen rangaistuksen loppuun suorittamista,

b) jos tuomittu on karannut vankilasta,

c) jos tuomittu on kuollut, ja

d) jos on pyydetty tuomitun luovuttamista rikoksen johdosta; tällöin toimitetaan myös 10 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetut asiakirjat ja tiedot.

2. Kolmekymmentä päivää ennen kuin rangaistuksen on määrä tulla loppuun suoritetuksi Suomi ilmoittaa puheenjohtajistolle asianmukaiset tiedot Suomen aikomuksesta sallia tuomitun jäädä alueelleen tai paikasta, johon se aikoo siirtää tuomitun.

3. Suomi ilmoittaa puheenjohtajistolle kaikista tuomittua koskevista merkittävistä tapahtumista sekä mahdollisista tuomittuun kohdistuvista syyteistä, jotka koskevat hänen siirtonsa jälkeisiä tapahtumia.

4. Jos puheenjohtajisto aikoo pidentää vankeusaikaa säännön 146 aläsäännön 5 mukaisesti, se voi pyytää Suomelta lausuntoa asiasta.

Article 17

Information

1. Finland shall immediately notify the Presidency of the following:

a) the completion of the sentence by the sentenced person, two months prior to the completion of the sentence;

b) if the sentenced person has escaped;

c) if the sentenced person has deceased; and

d) a request of extradition of the sentenced person, including the documents and information referred to in Article 10, paragraph 2.

2. Finland shall notify the Presidency, 30 days before the scheduled completion of sentence served by the sentenced person, the relevant information concerning the intention of Finland to authorize the person to remain in its territory or the location where it intends to transfer the person.

3. Finland shall notify the Presidency of any important event concerning the sentenced person, and of any prosecution of that person for events subsequent to his/her transfer.

4. For purposes of extension of the term of imprisonment in accordance with Rule 146, sub-rule 5 of the Rules, the Presidency may ask for observations from Finland.

18 artikla

Kulut

1. Suomi vastaa tavanomaisista kuluista, jotka aiheutuvat rangaistuksen täytäntöönpanosta sen alueella.

2. Tuomioistuimien vastaa muista kuluista, mukaan lukien kulut, jotka aiheutuvat tuomittujen kuljettamisesta tuomioistuimen toimipaikasta ja toimipaikkaan sekä Suomen alueelle ja alueelta.

3. Jos tuomittu on karannut vankilasta, tuomioistuin vastaa kuluista, jotka aiheutuvat tuomittujen luovuttamisesta tuomioistuimelle, jollei mikään valtio ota vastatakseen niistä.

19 artikla

Yleinen yhteistyö

1. Suomen toimivaltaiset kansalliset viranomaiset toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaa tämän sopimuksen tehokkaan täytäntöönpanon sekä tuomittujen asianmukaisen turvallisuuden ja suojelun.

2. Suomi vastaa viime kädessä tämän sopimuksen velvoitteiden täyttämisestä.

3. Tuomioistuin ja Suomi nimeävät yhteistyöhön helpottamaan tämän sopimuksen määräysten täytäntöönpanoa.

20 artikla

Voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun tuomioistuin on saanut Suomen ilmoituksen siitä, että sen valtiosäännön mukaiset vaatimukset tämän sopimuksen voimaantulolle on täytetty.

21 artikla

Sopimuksen muuttaminen

Sopimuspuolet voivat muuttaa tätä sopimusta keskinäisellä suostumuksellaan neuvottuaan asiasta keskenään.

Article 18

Costs

1. The ordinary costs for the enforcement of the sentence in the territory of Finland shall be borne by Finland.

2. Other costs, including those for the transport of the sentenced person from and to the seat of the Court and to and from the territory of Finland, shall be borne by the Court.

3. In case of escape, the costs associated with the surrender of the sentenced person shall be borne by the Court if no State assumes responsibility for them.

Article 19

General cooperation

1. The competent national authorities of Finland shall take all necessary measures to ensure the efficient execution of this Agreement and to ensure the appropriate security, safety and protection of the sentenced persons.

2. The ultimate responsibility for the fulfilment of obligations provided in this Agreement shall rest with Finland.

3. The Court and Finland shall designate a focal point to facilitate the implementation of this Agreement.

Article 20

Entry into force

This Agreement shall enter into force on the 30th day following receipt by the Court of the notification of Finland that it has completed its constitutional requirements for the entry into force of this Agreement.

Article 21

Amendments

This Agreement may be amended, after consultation, by mutual consent of the parties.

22 artikla

Sopimuksen voimassaolon päättyminen

Neuvoteltuaan asiasta kumpi tahansa sopimuspuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla siitä kirjallisesti kaksi kuukautta etukäteen. Irtisanominen ei vaikuta rangaistuksiin, jotka ovat voimassa irtisanomisen ajankohtana, ja tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan edelleen, kunnes nämä rangaistukset on suoritettu loppuun, niiden täytäntöönpano on päättynyt tai, tapauksen mukaan, tuomittu on siirretty tämän sopimuksen 13 artiklan mukaisesti.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Kampalassa 1 päivänä kesäkuuta 2010 kahtena englanninkielisenä kappaleena.

TUOMIOISTUIMEN PUOLESTA

Sang-Hyun Song
Kansainvälisen rikostuomioistuimen
presidentti

SUOMEN PUOLESTA

Jaakko Laajava
Alivaltiosihteeri

Article 22

Termination of the Agreement

Upon consultation, either party may terminate this Agreement, with two months prior written notice. Such termination shall not affect sentences in force at the time of the termination, and the provisions of this Agreement shall continue to apply until such sentences have been completed, terminated or, if applicable, the sentenced person has been transferred in accordance with Article 13 of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, duly authorized thereto, have signed this Agreement.

Done at Kampala this 1st day of June, 2010, in duplicate, in the English language.

FOR THE COURT

Sang-Hyun Song
President of the International Criminal
Court

FOR FINLAND

Jaakko Laajava
Under-Secretary of State